

zakramente deliti brez policajev. No, in ta postava bo jeseni sprejeta. S tem bode vsaj toliko doseženo, da bodo verniki namesto fajmoštrov saj misijonarjev dobivali in zopet imeli redno službo božjo.

Katoličani pozdravljajo to kot prvo stopinjo iz 10letnega krutega preganja sv. katoliške Cerkve na Nemškem. Zmagoviti Bismark je prvič premagan — od Jagujeta božjega.

Desterniški.

Deželni zbor štajerski pa Slovenci.

II. Letos zastopa nas zopet samo 8 slovenskih poslancev, katere je slovenski kmet poslal v Gradec. Grajščaki spodnje-štajerski zvečinoma le rabijo slovenske hlapce, dekletke, delavce, a za narod ne marajo, med katerim živijo. Še sovražni mu pogosto so. Mesta pa so še vsa polna Nemcev in še več nemškutarjev in nemškut, ki se matere slovenske sramujejo in svoja slovenska imena grdo zavijajo, da bi se tujemu nemštvu bolje prilagala. Zato pišejo Duchatsch (Duhač), Tomschegg (Tomšek), Bressnigg (Breznik) itd.

Dakle 8 slovenskih poslancev zastopa nad 440.000 Slovencev štajerskih. Brkov Jožef od sv. Vrbanu doma in kot dr. Kutzbeck v Radgoni v poslanca izvoljen vleče z Nemci po suhem in blatnem.

V sedanjem zborovanju deželnega zbora v Gradcu slovenski poslanci niso bili tako prezirani in za dveri stavljeni, kakor prejšnja leta. Nemški liberalci se bojijo, da jih nebi nemški konservativci potisnoli drugo leto pri volitvah v manjino, ter so malo menje srboriti. Zato so izvolili v finančni odbor dr. Dominikuša, v šolski odbor profesorja Žolgarja, v odbor za Slatino dr. Radaja in dr. Dominikuša, v peticijski odbor g. Šnideršiča, v odbor za gruntno rešitev dr. Šuca in v odbor za preuredbo volilnega reda dr. Radaja. V odbor za stavljenje železnice izvoljen je tudi dr. Dominikuš.

Zastran Borlskega grofa Wurmbranda smo uže poročali, kako bi rad Slovincem k cesarju pot zaprl in samim nemško-liberalnim adresam dveri odprl pa je bil od c. k. namestnika barona Kübeka zavrnjen, kar je temu čistemu liberalcu bržčas težko djalo. Toda dolžen je bil liberalcu Wurmbrandu resnico povedati, da so vsi Štajerci, liberalci in konservativci, Slovenci in Nemci cesarju vdani in torej se nobenemu ne sme braniti pot k vladarju.

Za lovske karte dobilo se je lani 20.000 fl. Nemški liberalci so hoteli ta denar, ki je siromakom in zaradi siromakov obloženim srenjam namenjen bil, za svečanost in veselice ob priliki cesarjevega prihoda v Gradec porabiti pa se niso upali z ozirom na to, ker so listi povedali, n. pr. „Südsteirische Post“ in „Slov. Go-

spodar“. Dovolili so si iz deželne blagajnice 20.000 fl. za cesarjevo svečanost, kakor se spodobi. Denarji od lovskih kart l. 1882, 1883 in 1884 dobljeni grede pa v deželno blagajnico, kakor drugi davek.

Kozjanski okrajni zastop čudno gospodari. Prosil in dobil je dovoljenja okrajne doklade pomnožiti do 49%. To je strašno.

Gruntni davek znaša letos tam 36672 fl. 61 kr. Na ta znesek naloži okrajni zastop še 17869 fl. 44 kr., da pokrije vse stroške, namreč 26.669 fl. 44 kr.

Vendar vplačane morajo biti tudi še zaostale doklade in subvencije za ceste v znesku 8800 fl. Za kaj pa gre toliko peněz? No, a) za ceste I. reda 5128 fl. 22 kr.; b) za ceste II. reda 7962 fl. 24 kr.; c) za narejene dolgove 8837 fl. 24 kr.; d) za pisarnico, uradnike in upravljanje 1054 fl.; e) za štipendije in premije 320 fl.; f) za zdravnike in zdravila ubogim 650 fl.; g) za šole v šolsko zalogo 2567 fl. 8 kr. in h) za razne potrebe 150 fl.

To naj prebivalci in davkeplačilo kozjanskega okraja malo premišlujejo in prevdarjajo. Se li ne da bolje gospodariti?

Ljutomerski poslanec g. Kukovec je vprašal c. k. namestnika barona Kübeka po interpelaciji, katero so tudi podpisali poslanci: Kada, dr. Šuc, Šnideršič, Žolgar in Fluhar, namreč: je li vlada voljna preračunati oškodovanje vinogradnih posestev vsled lanske toče v okrajih ormožkem, ljutomerskem in gornje-radgonskem in potem dotični znesek davka tudi leto. odpisati? Namestnik je odgovoril, da ukaže glavarstvom oškodovanje preračunati, in bode potem on finančnemu ministru vse poročal in nasvetoval, kakor bode kazalo. Lemberg so odpisali od Sladke gore, Trnič in Prepole od sv. Marjete na gornjem Dravskem polji pa ne.

(Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Krompir bolezní braniti.

8. Metenica se zaradi pridelka prej ne poreže, ko je listje uže zvečinoma zvenelo. Kopati se pa krompir more brez vse skrbi, da bi začel v kleti bolehati, še le 6 tednov pozneje.

Kakor je iz vsega povedanega jasno, je toraj varovalno ogrebanje glavni pomoček zoper krompirjevo gajilobo. Da se pa večinek tega pomočka tudi do dobrega spozna, je treba še tudi nekoliko besedi spregovoriti o vzrokih in početku krompirjeve bolezni.

Krompirjeva bolezen ima svoj postanek jedino le v neki zajedavki, ki je po vsi svoji naturi in vsem svojem večinku glivi podobna. Imenuje se z znanostnim imenom Peronospora infestans.

O poletnem času naredi ta gliva na krompirjevcu znane črnorujave maroge, po katerih se potem zasejavke ali semena (spore) razvijajo in zorijo.

Ta glivična semena se mnogokrat v taki obilici in množini nahajajo, da jedna jedina rastlina, kakor so števje in računi pokazali, po 20—30 milijonov takih semenskih zrn ali spor na sebi nosi. Ta zrna padejo potem na zemljo in deževnica jih splavi do krompirjevih gomoljev, na katerih pozneje kalijo.

Kalivne nitke proderó gomoljevo lupino in naredé pod njimi gosto glivično tkanino. Vsled tega postane gomolj bolen, t. j. dobi rujave maroge, grdi okus in začne gnjiti.

K sreči pa ima zemlja lastnost, da imenovane glive v mnogem številu na se drži in deluje tukaj tako, kakor kako tenko precejavno sito. Tedaj je le treba okoli gomoljev tako visok prsten nasip nasuti, da ta semenska zrna ali celo ne ali pa vsaj v prav malem številu do gomoljev prodirati morejo.

Taka prstena plast je toraj poglavitna stvar varovalnega ogrebanja.

Drugi imenitni del tega varstva pa je polaganje na zemljo krompirjeve metenice.

Vendar pa poslednje ni ravno v primeri z globoko prsteno odejo tolike važnosti, da si ima tudi bistvene koristi v sebi. S tem, da se metenica na tla položi, se zabrani, da voda ob steblih v zemljo ne vdira, s tem se pa sporam ali glivičnemu semenu zabrani pot do krompirjevih gomoljev. In če metenica čez bližnjo brazdo navzdol visi, se manj glivičnega semena na nasute prstne grebene zatrosi, kakor pa bi se jih zatrosilo, ko bi steblo ravno po konci stala.

Poslednja okoliščina pride, posebno o deževnem vremenu, zelo v račun. Deževne kaplje vjamejo posamezna zrna glivičnega semena, ko pa je tako zrno enkrat v kaplji, ne more več iz nje priti, ampak mora tjekaj, kamor ga kaplja pelje.

Iz te opazke pa sledi, da o deževnem vremenu zrna glivičnega semena ali spore z deževnimi kapljami navpik doli padajo, kar jih ne poteče po steblih v zemljo, kar pa poprečna lega stebel zabranuje.

Pri suhem vremenu letajo glivične spore prosto okoli po zraku in se bolj enakomerno po tleh raztrosijo, na metenični legi pri tem ni dosti ležče. Ako pa pomislimo, da se pri deževnem vremenu dosti več glivičnih spor od plodišča loči, kakor o suhem vremenu in da spore le o deževnem vremenu do gomoljev priti morejo, tako bomo spoznali, da je poprečna lega krompirjeve metenice, ki čez sosednjo brazdo prek visi, bistvene važnosti. Vendar pa ostane debelost prstne odeje vedno še poglavitna stvar.

Kako se napravi ognjavarna pomaža.

Za lesenino pri poslopih je dostikrat potrebno, da se kolikor mogoče ognjavarna naredi. Na drugi strani pa je zopet treba gledati na potroške, da ti preveliki ne postanejo.

Taka maža se naredi iz sledečih postojbin: vzame se dvajset delov na drobno v prah stolčene steklovine, 20 delov ravno tako stolčene porcelana, 20 delov praha iz peščenega kamna, 10 delov gašenega apna in 30 delov vodne steklovine, kakoršne se dobiva v štacuni na prodaj.

Trde postojbine v prah stolčene se skozi sito presejejo, potem z vodo pomočijo in slednjič z voduim steklom pomešajo.

Vse vkup čini potem sirupu podobno mažo, s katero se potem lesenina maže. Pridjati se ji more tudi še ktero barvilo, tako, da je les s to mažo pomazan tudi zajedno pobarvan.

Dvakratna pomažba je zadostivna. Drugokrat se sme še le 6 ur po prvem pomazauji, zopet mazati. Tudi železnine se smejo s to mažo pomazati, da se jih rija ne prime.

Sejmi. 22. jun. sv. Jurij pri Celji, Cerkevjak, Sevnica, Šoštanj, 25. jun. sv. Jurij pri Vranskem, Konjice, Podsreda, sv. Janž na Dravskem polji, sv. Lenart v Slov. goricah, Črmožiše, Laško, 26. jun. sv. Križ na Murskem polji, Cmurek, 27. jun. sv. Lovrenc na Dravskem polji, 28. jun. Gradec, 29. Gomilica, 30. jun. Gornja Radgona, Reichenburg, Zreče, Trnovci, Spod. Polskava.

Dopisi.

Iz Ptujja. (Volitve v okrajni zastop) Po oglih nahajajo se oznanila, da zboruje 19. t. m. zvečer ptujski „fortšritverein“. To društvo nas sicer malo briga, ker gospodje, kakor so Pisk, Hinterič, mladi Rodošegg, po božji milosti pisač, in Bratanič, dobrotnik vseh tistih, ki potrebujejo nujno denarja, „štimoni Šulfink“ in drugi taki ljudje sveta ne prevrnejo. Toda takrat bodo se tudi o volitvah v ptujski okrajni zastop pogovarjali in nameravajo nek odbor izvoliti, kateremu bode delati priprave za bodoče volitve v okrajni zastop. Pa ti gospodje ne bodo delali za nas Slovence in nam v korist, ampak za-se in v svojo korist; oni za kandidate tudi ne bodo priporočali Slovencev, ali saj takih Nemcev, katerim se koža ne ježi, kedar se govori o nas Slovencih, ampak naše nasprotnike. Zato bomo morali uže sami za se skrbeti, to pa o pravem časi. Zato že denes opozarjamo vse Slovence vseh stanov, da pazijo, kaj se bode godilo; nevedne treba je podučevati, mlačne opominjati, naše narodne nasprotnike, če so predrzni in se nam usiljujejo, ostro, brez strahu in brez vse milosti zavra-